

ปีที่ 40 ฉบับที่ 14379 วันจันทร์ที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 หน้า 5

โรคมือ เท้า ปาก พบบ่อยในเด็กเล็ก ระบาดในช่วงหน้าฝน

ในช่วงฤดูฝน อากาศเริ่มเย็นลงและมีความชื้นสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศนี้ เป็นสาเหตุทำให้โรคหลายชนิดสามารถแพร่ระบาดได้ง่ายและรวดเร็ว โรคที่สำคัญที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในฤดูนี้ คือ โรคมือ เท้า ปาก ซึ่งการตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อโรคมือ เท้า ปาก ด้วยวิธี PCR มีความรวดเร็วและแม่นยำกว่าการเพาะเชื้อปกติ

ทนพ.ญ.กัญจนา สาเอี่ยม ผู้อำนวยการห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ทางการแพทย์ บริษัท เนชั่นแนล เฮลท์แคร์ ซิสเต็มส์ หรือ N Health เปิดเผยว่าการตรวจวินิจฉัยโรคมือ เท้า ปาก ทางด้านห้องปฏิบัติการ โดยวิธี PCR หรือ Polymerase Chain Reaction เป็นกระบวนการเพิ่มสารพันธุกรรมชนิด RNA ของเชื้อไวรัส เพื่อให้สามารถตรวจวินิจฉัยโรคได้ง่าย รวดเร็ว โดยใช้เวลารวมไม่เกิน 2 วัน จากเดิมที่วินิจฉัยด้วยวิธีการเพาะเชื้อ ซึ่งใช้เวลากว่า 1 เดือน จึงจะทราบผล ซึ่งการเพาะเชื้อนั้นจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรสูง โดยส่วนมากจะสามารถทำได้ในห้องปฏิบัติการขององค์การอนามัยโลก (WHO) และ ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของอเมริกา (CDC) เท่านั้น ซึ่งห้องปฏิบัติการทั่วไปไม่สามารถทำได้ เนื่องจากอาจเกิดโอกาสที่เชื้อจะแพร่กระจายสู่ภายนอกสูง

สำหรับขั้นตอนวินิจฉัยโรคด้วยวิธีการ PCR เริ่มจากการเตรียมตัวอย่างสารในร่างกายผู้ป่วย เช่น อุจจาระ น้ำไขสันหลัง และเลือด แต่ที่นิยมมากที่สุดสำหรับกรณีของโรคมือ เท้า ปาก คือ ใช้เยื่อเมือกในคอนำมาสกัดสารพันธุกรรมของไวรัสชนิดที่ก่อโรค เพิ่มปริมาณสารพันธุกรรมและตรวจวัดสารพันธุกรรมด้วยวิธี Real-time PCR ซึ่งออกแบบมาอย่างจำเพาะเจาะจงต่อเชื้อ Enterovirus โดยผลที่ออกมาจะมี 2 กรณี คือ พบเชื้อ และไม่พบเชื้อ ซึ่งหากพบเชื้อ สามารถนำไปตรวจจำแนกสายพันธุ์รุนแรง คือ Enterovirus 71, Coxsackievirus A16, Coxsackievirus A6 และ เชื้อ Enterovirus สายพันธุ์อื่นๆ ได้

โรคมือ เท้า ปาก เป็นโรคติดเชื้อไวรัสที่สำคัญที่พบบ่อยในเด็กเล็กโดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มักระบาดในช่วงหน้าฝนและมีการระบาดอย่างสม่ำเสมอ มีสาเหตุมาจากการติดเชื้อไวรัสในกลุ่มเอนเทอโรไวรัส ผู้ป่วยมักมีอาการไข้ เจ็บปาก และมีผื่นเป็นลักษณะตุ่มน้ำใส หรือเม็ดแดงๆ ที่ฝ่ามือ ฝ่าเท้า และมีแผลในปาก โดยทั่วไปอาการมักไม่รุนแรง สามารถหายเองได้ภายใน 7-10 วัน ติดต่อกับการสัมผัสกับน้ำมูก น้ำลาย หรืออุจจาระของผู้ป่วย

ทั้งนี้ เชื้อโรคมือ เท้า ปาก มีหลายสายพันธุ์ แต่ละสายพันธุ์ก็รุนแรงไม่เท่ากัน แต่สายพันธุ์ที่รุนแรงคือ สายพันธุ์ Enterovirus 71, Coxsackievirus A16 และ Coxsackievirus A6 เป็นสายพันธุ์ที่สามารถก่อให้เกิดอาการรุนแรง มีภาวะแทรกซ้อนทางระบบประสาท ได้แก่ สมอองอักเสบ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ มีอาการกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ และผู้ป่วยอาจเกิดภาวะช็อกเฉียบพลันจากไข้สูงซึ่งนำไปสู่การเสียชีวิตได้ ดังนั้นการวินิจฉัยที่รวดเร็ว แม่นยำ จะสามารถช่วยป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงได้ ปัจจุบันไม่มียา-วัคซีนป้องกัน ต้องรักษาตามอาการ กลุ่มเสี่ยงที่ต้องระวังเป็นพิเศษคือ กลุ่มเด็ก ที่มีโอกาสป่วยเป็นโรคมือ เท้า ปาก ได้มากกว่ากลุ่มอายุอื่น หากพบบุตรหลานมีอาการป่วยรุนแรงขึ้น เช่น ไข้สูง อาเจียน หอบเหนื่อย ชิม หรืออาการแย่ลงในระยะเวลารวดเร็ว อย่าพยายามรีบประคบเอง ต้องรีบพาไปรักษาที่โรงพยาบาลใกล้บ้านทันที

